

Fragment relacji świadka historii



GABRIEL GRABARKIEWICZ

ur. 1934, Żnin



Zakres terytorialny i czasowy	Świdnica, 1953
--------------------------------------	----------------

Powołanie do wojska w celu tłumienia powstania robotniczego w Berlinie w 1953 roku

Do Berlina wkroczyły radzieckie czołgi. No to Amerykanie zrobili okupację Berlina, żeby nie doszło do rozruchów wojennych. Ponieważ Berlin leżał na terenie NRD, czyli wpływów radzieckich, no to tamci nie mogli się nigdzie dostać. Więc Amerykanie stworzyli most powietrzny. Tym mostem powietrznym dostarczano żywność przede wszystkim. Ale sytuacja się zaogniała coraz bardziej. I również wojsko polskie miało iść na zdobycie Berlina. No i między innymi ja zostałem powołany do tych oddziałów, które miały iść na Berlin. Do zakładu przyszło pismo. Mnie powołali do Świdnicy. W Świdnicy został sformowany batalion wojsk inżynierskich. A ja jako porucznik miałem być zastępcą dowódcy kompanii do spraw technicznych. W 1952 roku urodził się syn, a pod koniec 1953, córka. Żona w zaawansowanej ciąży z małym dzieckiem, a ja do Berlina. Walki uliczne wyglądają tak, że na ulicy siedzą na balkonach snajperzy i strzelają do wojska jak do kaczek. Ja mówię: *Ja tu zostawiam żonę z małym dzieckiem i z perspektywą drugiego, a ja [...] za ojczyznę*. Już mamy wyjeżdżać. Wieczorem pobraliśmy wszystko, żywność i broń. Krótkie spanie, pobudka, a o szóstej, czy jeszcze wcześniej, wyjazd. My już w nastrojach bardzo minorowych, a tu przychodzi dowódca batalionu czy świdnickiego pułku i mówi, że na razie ten nasz wyjazd zostaje wstrzymany. Siedzimy ubrani, w hełmach. Każdy się nie rozbiera, bo w każdej chwili może być decyzja o wyjeździe. Po godzinie w dalszym ciągu jeszcze nic nie ma. I gdzieś koło południa przyszła decyzja, że jednak nasz wyjazd zostaje odwołany. Odetchnęliśmy z ulgą. No ale w dalszym ciągu odwołany, ale na jak długo? Posiedzieliśmy tam chyba za dwa, trzy dni. Zwolnili nas do domu.

Data i miejsce nagrania	25 czerwca 2019, Dzierżoniów
Rozmawiał/a	Paulina Hryniewicz, Wiktoria Strońska
Redakcja	Jadwiga Horanin
Prawa	Forum Dialogu Między Kulturami